

LIETUVIŲ S-GOS BRAZILIJOS
ORGANAS
LEIDZIA SPAUDOS D-JA
"SVIESA"
Redakcijos ir Administracijos
adresas:
"LIETUVIS"
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764.
Tel. 4-0159
São Paulo. — Brasil.

LIETUVIS

JORNAL LITHUANO

Prenumeratos kaina:

Brazilijoj metams 10 milreisu, pusm.
6 milreisai.
Užsienin metams 15 mlir. pusm.
8 milreisai.
Atskiras numeris 300 reisų
Redakcija atidaryta nuo 12 iki 4 v. v.

REDAGUOJA
ST. VANCEVIČIUS.

3-ti METAI.

SÃO PAULO, 1936 m. Liepos - Julho mėn. 25 d.

NR. 30 (394)

Savieji remkime savuosius.

S. Paulo lietuvių kolonijos daugumą sudaro darbininkai — juodadariai. Tačiau mūsų tautiečiams šiek tiek ekonominiai stiprėjant atsiranda vis daugiau ir smulkių biznierių, prekybinių bei amatinių. Tai vis tokie žmonės, kurie siekia visapusiško savo gerulio. Tuos mūsų tautiečius, kurie kol kas geresnio gyvenimo stiekiu, ekonomiškai stiprėja ir veržiasi vis pirmyn, mes turime sveikinti ir tikrai pasidžiaugti. Tačiau reikia pastebėti, kad lietuviai turi vieną blogą būdą savybę. Jei kuriam nors iš mūsų gyvenime geriau sekasi, tai kiti iš pavdo nežino ką padaryti, kad tik kaip tam žmogui pakenkti.

S. Paulo mieste ir kitose lietuvių kolonijose yra nemaža lietuvių įvairių amatinių: siuvėjų, batusių statlių ir kitokių. Gana daug yra ir smulkių prekybinių, turinčių savo krautuves ar ką nors kitą. Bet lietuviai biznierių ir amatininkų pakyla ir prasigryvena dažniausiai ne iš mūsų tautiečių malonės. Savo žmonių mūsų tautiečiai, dažniau, ne tik neremia, bet stengiasi net trakdyti. Tai labai skaudus reiškinys. Lietuvis dažniau eina pirkti į kokio nors svetimausio krautuvių ir jam kartais peruoka, bile tik ne pas savo tautotį. Lietuvis dažniausiai, atidurdamas svetimausio amatininkui, kuris daug brangiau paima ir blogiau darba atlieka, negu savas. Lietuvis dažniau visai be pagrindo nepasitiki savo tautiečių, cirdi, ką ten lietuvis gali padaryti, lietuviai, girdi visi žulkai, apavikai, nemokšos ir t. t. Tokie lietuviams amatininkams bei smulkiesiems biznieriams užduotiniai yra be pagrindo. Mes turime jau gana daug lietuvių amatininkų, kurie atlieka darbus žymiai geriau už pagarsėjusius svetimausius. Turime nemaža biznierių, kurie sąžiningai aptarnauja savo klientūrą.

Labai skaudu, kada mes patys beveik nieko neturėdami sunkiai uždribtais reišiais remiame ir maitiname svetimausius, o savuosius netikimam, smerkiame, peikiame ir stengiamės jiems kenkti. Kitų, kultūringesnių tautų išelviai taip nedaro. Išelvijoje mes turime visi būti kaip žydai ta prasme, kad kiekvienas lietuvis, ar jis bus darbininkas, ar amatininkas ar prekybininkas, visais galimais būdais stengytis palaikyti ir remti tik savuosius. Mes turime neužmiršti obislio: «visi už vieną, vienas už visus!»

Lietuviai darbininkai turėtų stengtis pirkti reikalingus sau gaminius tik pas savuosius, atiduoti visus darbus tik saviesiems amatininkams. Gi biznierių ir amatininkų iš savo peses turėtų stengtis savuosius sąžiningai ir gerai aptarnauti. Iš to bus ir vieniems ir kitiems nauda. Vieni kitus ekonominiuose reikaluose remdami mes medžiaginiai visi sustiprėsime, o kada busime stipresni medžiaginiai, tada bus lengviau siekti ir dvasinės bei kultūrinės gerovės. Tat, savieji remkime tik savuosius!

R. Kymantas.

Ats. kap. Juozas Čiuvinškas, šiomis dienomis paskirtas Lietuvos Konsulato sekretorium.

Ats. kap. Juozas Čiuvinškas paskirtas konsulato sekretorium.

P. J. Čiuvinškas nors neseniai gyvena S. Paulo mieste, bet jau mūsų kolonijai yra gerai pažįstamas kaip visuomenės darbininkas, laikraščių bendradarbis; be to, yra turėjęs kelis tuos šū paskaitų.

Tik pernai birželio mėn. 1 d. pas toies tarnauti į S. Paulo Lietuvos konsulatą, mūsų kolonijos sutrikimo laiku suskubo pasižymėti kaip sumanus darbininkas — veikėjas. Tai vyriausybės buvo gerai supratas, ir įvertintas. Todėl arčiau jį pažįstą mano, kad p. J. Čiuvinško paskyrimas į šias aukštas bei atsakingas pareigas yra grynai jo nupeļnytas. P. J. Čiuvinškas turi vieną įžymią charakterio savybę, kuri jį toliau nustumus jo tarnybos karjerai, tai mokesėjimas surasti draugų — prietelių net ir nelietuvių tarpe. Jis per trumpą laiką, būdamas ne taip atsakingoj vietoj, sumaniai atnaujino visus Dr. P. Mačiūlio užmeztus ryšius su įtakingais Brazilijos visuomenės bei vyriausybės sferų žmonėmis, jau daug geros valios parodžiusiems Lietuvai ir lietuviams, ir netgi sugebėjo tuos ryšius padidinti bei praplėsti.

P. J. Čiuvinškas yra eimęs 1899 m. rugšėjo mėn. 1 d. Žemaitijoj, Mažeikių apskr. baigė Daugapilio komercinės mokyklą. 1919 m. pradžioj pastojė savanoriu į Lietuvos kariuomenę ir dalyvavo kovose už Nepriklausomybę. 1920 m. pastojė į Karo Mokyklą, kurią baigęs buvo pakeltas į leitenanto laipsnį.

Kariuomenėj tarnavo ligi 1930 m. gegužės m., paskiau pačiam prašant paleistas atsargon su kapitono laipsniu. Už ypatingus nuopelnus Lietuvai yra apdovanotas Godimino ordinu. 1930 m. atvyko Brazilijon.

Šia proga sveikindami p. Čiuvinšką linkime jam daug energijos ir toliau ne tik eiti savo pareigas, bet ir dirbti lietuviškose organizacijose tautini darbu nepaisant visokių kliudų, kurias skersai kelio atsirastų.

R.

Sporto S-gos «Lithuania» Centro

V-ba nuosirdžiai sveikina savo remėjį ir garbės narį ats. kap. J. ČIUVINSKĄ jo Konsulato sekretorium paskirimo proga, linkėdama ligai ir neušilstamai dirbti tėvynei, liet. kolonijai ir mūsų organizacijai.

Lietuvos kariuomenės paminėklas Soldine

Kaip praneša vokiečių telegramų agentūros, liepos mėn. 17 d. mūsų karių žygių Darius — Girėno žuvimo vietoj, prie Soldino buvo atidarytas paminklas. Iškilimose dalyvavo ir Lietuvos ministras Berlyno p. Šaulys. Prie paminklo, buvo vokiečių kariška ir civilinių organizacijų garbes sargyba. Sudėta daug vatnių. Vatinėk padėjo ir vokiečių oro susisiekimo bendrovė «Deutsche». Čia pažymėtina, kad visa vokiečių spauda Darius ir Girėną vadina Lietuvos didvyrais «Helden».

Mates šalčius pas S. Paulo žurnalistus

Practą šeštadienį rašytojas ir keliautojas p. M. Šalčius buvo labai gražiai priimtas S. Paulo žurnalistų s-gos centro. Į žurnalistų centro būstinę M. Šalčius buvo nuėjęs su Dr. Rangel Pestana ir Konsulato sekretorium J. Čiuvinšku. Rašytojas M. Šalčius buvo buvo žurnalistų s-gos pirminku ir daugelio vietinių laikraščių redaktorių maloniai priimtas. M. Šalčius su žurnalistais kalbėjosi virš dviejų valandų žurnalistų susirinkimas buvo nufotografuotas ir sekantį dieną fotografijos buvo įdėtos visuose žemiausiuose dienraščiuose

Apie M. Šalčiaus apsilankymą S. Paulo mieste beveik visi brazilų dienraščiai plačiai aprašė ir įdėjo jo fotografijas. Vienas kitas dienraštis įdėjo ir p. M. Šalčiaus straipsnį apie Lietuvą ir kitas Baltijos valstybes.

Rep.

Kompozitoriaus Franz Liszt paminėjimas

Rugpjūčio 8 dieną São Paulo vengrų kolonija ruošiasi iškilmingai paminėti žymiausį Vengrijos kompozitorių Franz Liszt. Tą dieną ruošiamas

Nuosirdžiai sveikiname savo narį ats. kap. J. Čiuvinšką jo Konsulato sekretorium paskirimo proga ir linkime ligai ir neušilstamai dirbti tėvynei, liet. kolonijai ir mūsų organizacijai.

S. PAULO LIET. KLUBAS

Ats. kap. J. Čiuvinšką

jo Konsulato sekretorium paskirimo proga nuosirdžiai sveikiname ir linkime sekmingai darbuotis savo pareigose ir mūsų kolonijos visuomeniniam gyvenime.

«LIETUVIO» REDAKCIJA.

Ats. kap. J. Čiuvinšką

nuosirdžiai sveikiname Konsulato sekretorium paskirimo proga, linkėdamos sekmingai ir neušilstamai darbuotis tėvynei ir mūsų kolonijos gerovei.

LIET. MOTERŲ BRAZILIJOS D-JA

didelis simfonijos koncertas Municipal teatre. Koncertuos S. Paulo konservatorijos auklėtinių simfonijos orkestras, susidedąs iš 78 žmonių.

Į paminėjamą bus pakviesti valdžios atstovai, konsulariniai korpusai, laikraštininkai ir šiap dangybė svečių.

Baisi revoliucija Ispanijoje

Šiomis dienomis Ispanijoje kilo baisi revoliucija, kuri išsiplėtė po visą šalį. Paskutiniu laiku Ispanijoje užėmus valdžią kairiesiems prasidėjo didelis tautinių ir katalikiškųjų grupių brudėjimas prieš valdžią. Ispanijos nacionalistai ir katalikai tvirtino, kad katrieji pasiduoą visiškai komunistų įtakai, dėl ko susidaravo pavojus tautai. Dešinieji ir nacionalistai sukilo prieš valdžią. Prasidėjo visoje Ispanijoje kruvini susirėmimai, kurie greitai virto civiliniu karu. Per revoliuciją jau žuvo keli šimtai žmonių ir daugybė sužeista. Valdžia, revoliucionierius numalšinti nepajėgė. Sukilėliai žygiuoja Madrido link ir tiki si greitai jį užimti. Tuo tarpu tarp sukilėlių ir valdžios kariuomenės daugių eina aštri kovą su maža persvara sukilėlių naudai.

Brazilija pasirašė prekybos sutartį su Estija ir Čekoslovakija

Iš Rio de Janeiro pranešama, kad liepos 22 d. pasirašyta laikinoji prekybos sutartis su Estija ir Čekoslovakija.

LIETUVOJE

Okinių s-gos byla

Okinių s-gos ir kitų jos organi-
zacijų buvusių veikėjų byloje Kauno
apgardos teisme dar tik šį penktadi-
nį, VI, 26, tebaigiamas teismo tary-
mas. Šalių ginčai, greičiausiai, prasi-
dės tik ateinančią savaitę. Iki šio
penktadienio buvo duota laiko papil-
ekspertyzai. Mat, teko duoti kairiosios
gynybos pateiktus papildomai prijung-
ti prie bylos dokumentus ekspertams
patikrinti, ar jie nekėičia padarytosios
ekspertyzos išvadų.

Papildomosios ekspertizos metu
teismas leido atlikti teismo nesie-
mus. Ypatingai dėtis pasinaudojo tuo leidimu,
pasistatė šiuose teismuose neteko
kalbėti. Teismo dar labiau negu pra-
džioje. Teismo tardymas, girdi, daug
kai nuviliotų ju naudai, ką per 11-12
metų ir patys būtų užmirę.

Naujas karaviavimo įstatymas

Ministerių Kabinetas priėmė nau-
ją įstatymą, kuris netrukus bus pas-
kelbtas. Įstatymo įvade sakoma, kad
Lietuvos nepriklausomybės ir žemių
neliečiamybės gynimas yra visų lie-
tuvų ir Lietuvos piliečių aukščiausias
tikslas ir garbingiausia pareiga. Kar-
inė prievolė atliekama tarnyba kar-
iuomenėje, o taip at esant atsargoje
bei apsaugoje.

Įstatymas turi kai kurių naujovių.
Karo metu neriktuotės pareigų eiti į
kariuomenę gali būti imamos ir moter-
ys — savanorės. Kariuomenėi reika-
lingų specialybių mokymus gali būti
užėta pareiga tarnauti tam tikrose
neriktuotės vietose kariuomenėje, jos
įstatuose ir įmonėse.

Karinės prievolės vengiantieji ir
už tai teismo bausti laikomi gėvės ne-
tekusias piliečiai. Jie nacionali eiti vais-
tybės, savivaldybės ir visuomenės tar-
nybos pareigų. Tos teisės gali būti
suząjintos Respublikos Prezidento
aktu.

Valstybės, savivaldybių ar priva-
čių įstaigų, kur valstybės išdais daly-
vauja savo kapitalais, finansuoti, at-

likę karinę prievolę arba pratimus bus
priimami atgal į tarnybas į nežemes-
nes vietas, kaip turėję prieš išvykdami.
Tik į įstaigas turi grįžti pirmu atveju
per 14, o antru atveju per 3 dienas
po paleidimo. Karinę prievolę atlie-
kančių vyrų beturtes ir gyventi lėšų
negalinčius uždirbti šeimos, kurias jie
prieš studijai į kariuomenę savo uždar-
biu išlaikė, šelpiamos bendra socialinės
globos tvarka pirmoje eilėje.

Į tikrąją karo tarnybą nepaimti
arba neįstarnavę nustatyto laiko vyrai
tūrės 15 metų mokėti karo mokesčių.
Jis bus bendras visiems ir dar nusta-
tomas pagal turimąsias pajamas arba
turtą. Nuo mokesčio bus atleiskiami
dėl nesveikatos ar kūno ydų darbu
netinkami beturčiai; asmenys, apdov-
nauti Vyčio kryžiumi, ir karo invalidai.
Nemokantieji karo mokesčio tūrės at-
likti valstybės reikalams skirtą darbo
prievę.

Daug didesnis «Maisto» eksportas

Nors «Maisto» gaminių eksporto
sąlygos paskutiniuosius metus yra
daug sunkesnės, norint iš ūkininkų su-
perkamas kiaušius užsienyje pardotti:
didelę jų dalį reikia pordirbiuoti į įva-
rius kitus produktus, «Maisto» gaminių
eksportas šiais metais yra gerokai di-
desnis. Viso laivo visų savo gaminių
drauge jis šiemet per penkis mėnesius
eksportavo arti 13 su puse milijono kilo-
gramų, be maž per tą patį laiką bu-
vo eksportuota arti 9 su puse milijono
kiogramų. Tad šiemet eksportas yra
didesnis daugiau kaip 4 milijonais kilo-
gramų, t. y. didesnia daugiau kaip
40 000 dvigubų centnerių. Procentais
tas padidėjimas siekia per 42 proc.
Gyvų kiaušius daugiau šiemet eksportuo-
ta per 40 proc., kiaušienos mėsos apie
20 proc., o kitų mėsos gaminių apie
pusketvirtį karto daugiau. Ypač labai
daug padidėję lydytų kiaušių taukų ir
konservų eksportai. Lydytų kiaušių
taukų šiemet per penkis mėnesius eks-
portuota daugiau nei pernai tuo pat-
linku net per 75 kartus! Konservų dau-
giau eksportuota apie 4 kartus.

Simas Bakšys.

Mergaitė iš Lietuvos.

(tąsa iš 29 Nr.)

Mūsų Bronė, dabar panelė moky-
toja, išvažiavo į Linkuvą. Mama rūpi
nosį jaunos mergaitės likimu, bet ir
džiaugiasi, kad nors viena iš mūsų atsie-
tojo ant savo kojų... Stotyje ji verkė,
davinėjo patarimus, prašė dažnai rasi-
nėti. Bronė bučiavo jos rankas, kurios
teik kartų mus glostė ir paklydimuose
motiniškai grasiu... Aš dar norėjau
papasakyti, kad neužmirėtu ir manes,
bet pasigirdo komanda «Važiuojami!»
Garvežys šnypštelėjo porą kartų, sukly-
kę skaudžiu metaliniu balsu ir patempė
paskui save tiką vagonų eilę. Bronė
skarele mojavė iš vagono lango. Dar
suktelėjau — Bronė! O ji užuojautos
kupinu balsu man atsiliepė:
— Žinau, Jūlyte... Žinau!...

Po savaitės gavau iš Bronės lai-
šką. Ji įsikūrusi patogiai. Mokykla
kaime, bet jos patalpos — rūmos, di-
delis, erdvus ir šaukus. Tokias mokyk-
las stato tik Laisvosios Lietuvos Val-
džia, tik laisvės ir šviesos pasiūlę Lie-

tuvos sūnūs. Bronė džiaugiasi, dėkoja
mamai už jos varus ir trūsą mus au-
cinant ir prašo leisti mane pas ją:
— Nors Jūlytė jau suaugusi mer-
gaitė, bet, mama, leisk ją pas mane.
Mano pagodama ji, nors ir pavėnuotai,
tūrės pados veržtis į šviesesnę gyven-
imą.

Taip, Bronė pasiryžo man padėti.
Ji ištiesė ranką, kad ištraukti iš tetu-
lių globos, kuri man įstraukė jau iki gy-
vo kaulo. Bet mano girdama jos susi-
rūpinimą mano atelintai vis dėlto grie-
žtai užprotestavo. Turėjau likti prie
jos ir dar ilgai ilgai klausyti iš visų
pusių sakomų nuolatinių doros pamoks-
lių...

Vincas mokėsi Alytuje. Kas antrą
savaitę gaudavau po trumpą, bet ne-
mirštantią meilę dvokiančių žodžių,
laišką. O, tai pakeldavo mano nuotai-
ką, tai stiprindavo mane! Bronės ir
Vincos laiškuai dabar buvo vieninteliai
šviesūs žiburčiai pilkaime mano gyven-
ime. Bronė žinojo pasilėptingus mud-

Viso šiemet per pirmuosius pen-
kis mėnesius už eksportuotus savo ga-
minius «Maistas» iš užsienio cavo apie
16 mil. litų. Pernai per tą patį laiką
buvo gavęs apie 10 mil. litų: Tad apie
6 mil. litų daugiau šiemet pertraukta
į kraštą svetimoms valitose.

Iš ūkininkų šiemet kiaušius nupirk-
ta daugiau per pirmuosius penkis mė-
nesius nei pernai apie 28 su puse tūks-
tantis. Raguočių ir veršių šiemet su-
pirkta 4 kartus daugiau. Ypač padidė-
jė veršių supirkimas. Jų šiemet per
4 kartus daugiau. Ypač padidėjęs ver-
šių supirkimas. Jų šiemet per penkis
mėnesius supirkta net šešis kartus
daugiau nei pernai tuo pat laiku. Daug
jų šiemet skiriama eksportiniams kon-
cervams.

Aštuoni nauji agronomai

Pasibaigusioje gegužės—birželio
mėn. diplomatinė egzaminų sesijoje,
diplominius egzaminus išlaikė aštuoni
Žem. ūkio akademijos studentai-agro-
nomai ir gavo agronomo vardą. Jų
tarpe: Balys Gaidžiūnas — 2. o. eko-
nomijos klausytojas; N. Šukurskis, J.
Butkus ir Bubiūnas — žemės ūkio me-
seijos klausytojai; Vytis Neniškys,
Stasys Vilčiauskas, J. Nacickas ir R.
Urbanavičius — gyvulininkystė seki-
jos klausytojai.

Numatyta sutvarkyti 65.200 ha miško

Ukmergės Rokiškio, Šimonių ir
Kaišiadorių miškų urėdijose 7 taks-
torai ir 19 matininkų yra pasiryžę
šiemet sutvarkyti 65.200 ha miško.
Miškotvarka visuose Lietuvos miškuose
numatoma baigti po 3-4 metų.

Vietoje sustabdytų dienraščių — nauji

Už spaudos įstatymo nevykdymą
ridaus reikali ministeris sustabdė itau
dininkų «Lietuvos Žinias» ir krikščio-
nių demokratų «Rytą» vienam mėne-
siui ir ataukė duotą leidimą tuos lai-
raščius redaguoti. Šiomis dienomis vie-
toje uždarytųjų pradėjo eiti nauji dien-
raščiai «Lietuvos Žinių» skaitytojams
siūdomas «Žinios», lygiai toks pat
laikraštis, kaip sustabdytasai, tiek iš-
vaizda, tiek ir medžiagos sutvarkimu.

vieju sntykčius ir linkėjo laimingo ju-
galo. O mudu lyg vaikai abudu jai
guodėvoms.

Užavėnėms Bronė surengė jauni-
mo vakarą ir pakvietė mane ją apian-
kyti. Ji rašė, kad būsis ir Vincas.
Supratau: tai netikėtas siurprizas. Ne-
ne! Tai galėjimas planas, tai Bronės
suzalvota auksinė proga mudviem pa-
samytui!

Mama sutiko išleisti mane vienai
savaitai pas sesutę pasiviečėti. Turė-
jau nuvežti rūbų ir vasarą specialiai
jai paruoštų valgių. Mamos sutikimą
pranešiau Vincui ir pati prašiau, kad
jis tikrai atvažiuotų. Juk Linkuva ga-
na toli nuo mūsų, nėra giminių, antrą
vertus, pas sesutę kaime niekas ir dē-
mesio nekreips į mudu. Vincas sutiko
Prašė dar keletą nepaprastai malonių
žodžių... Aš jau skaičiavau dienas va-
landas kada susitinkant pasilėptingame
mudu vienas antram į elėbį. Tegul,
tegul pamatys ir Bronė, kad mudvieju
meilė tikra ir nenugalima. O paskui?...
Paskui aš laiminga žantriai laukiau,
kol jis baigis miškininkų mokykla, kad
tada prie altoriaus susijungti priešais
ir amžinos meilės ryšiams...

Alytuje Vincą jau visi pažinojo.
Pažinojo dėl to, kad jis anksčiau buvo

«Ryto» skaitytojams teikiamas naujas
dienraštis, vardu «XX amžius».

Nauji dideli nusausinimai.

Be jau ankstesniais metais pradė-
tu ir šiemet toliau vykdomų nusausini-
mo darbų, šiemet pradėta nusausinti
eilė ir visai naujų plotų. Viso naujų
nusausinimo darbų šiemet pradėdama
net apie 30. Nauji nusausinimai pradė-
ti Suvalkiijoje, Žemaitijoje ir kitur.

Būstanti įvesta civilinė metrikacija.

Kai kurie laisvamaniai žada tartis
su jems priaučiančiais seimo nariais,
kada tik seimui susirinkus įneštų į sei-
mą civilinę metrikacijos įstatymo pro-
jektą. Tuo būdu tikimasi, kad civilinė
metrikacija Lietuvoj bus greit įgyven-
dinta. Apie tai, kad Lietuvoj greit bus
įvesta civilinė metrikacija išitarė Pa-
batijo teisininkų konferencijoj Lietu-
vos atstovai.

Žemės ūkio parodos lankytojai galės ir paskraidyti.

Žemės ūkio ir pramonės parodos
metu nero klubas nori suteikti parodos
lankytojams progos paskraidyti. Visą
parodos laiką aerodrome tam tikslui
bus paruoštas lėktuvas. Norį pažiūrėti
kaip atrodo Kaunas iš viršaus, juo ga-
lės pasinaudoti už mažytį atlyginimą.

Brazilų ekskursija į Lietuvą.

Rugpjūčio mėn. pradžioje į Lie-
tuvą atvyks 300 asmenų ekskursija, susi-
dedanti iš turtingų Brazilijos gyven-
tojų. Tai tokia žmonių grupė, kuri kas-
met daro didesnes ištaingias keliones
po pasaulio žymiausias ir įdomiausias
vietas.

VISUR IR VISADA BŪK LIETUVIS!

O kiekvieno lietuvio — išeivio pa-
reiga skaityti didžiausį, įdomiausį ir
pigiausį visoje Pietų Amerikoje savai-
raščių «LIETUVIS».

«kunigėlis», patinojo dėl to, kad jo
dė buvo aukšto rango valstybės vyras...
Šios dvi priežastys padarė jį populiariu
visame mieste. Valdininkai, visiems
aiškiais sumetimais, leškojo jo draugys-
tės, moterėlis budriai sekė buvusiojo
klieriko žingsnius, o merginas domino
linksmas, mandagus ir valingas jauni-
kaltis miškininkas Vincas. Bet ku-
točiau, tuo labiau šis jaunuolis šalinosi,
lyg slėpėsi, nuo visų jo garbintojų. Jo
išblyškęs veidas lyg išėjo, osis pasid-
dare, rodos, daug ilgesnis, akys smoko
vis gilyn ir gilyn į kaktą, o poskaiti
ryškėjo lyg mėlynos pasagos... Mokyk-
loje ir mieste visai kalbėjo, bet dar
niekas nežinojo, kad Vincas jau kovo-
ja su išėto besistartinėia mirtimi.
Naktimis jį dažnai išpildavo prakaitas,
rytais jau davavo silpnumą visame kūne,
protarpiais svaigdavo galva, o pasilen-
kus ir staiga atsitūse usi akyse pasidary-
davo tamsu, paskui pasipildavo žiežir-
bos ir... raudoni žali ir juodi kryželiai
žaisdavo ore...

— Mažkraunjetel... Anemišal!
Kartą kūpėlėjo Vincas. Jį suezino
mintis, kad seminarja, tas nekaltas
pasniukas, kuris turėjo pridengti jo pla-
nus ir išvesti jį į meilės ir laimės puo-
šiančią gyvenimą, dabar ruošiasi tą gy-
venimą iš jo atimti. Bet niekis! Jis

Seimas jau išrinktas.

Šiomis dienomis baigti skaityti didžiausios rinkimų apygardos — Šiaulių balsai. Tuo būdu jau visi balsai suskačiuoti ir žinoma, kas išrinktas į seimą. Iš Didžiosios Lietuvos išrinkta 46 tautos atstovai ir 3 iš Klaipėdos krašto. Tautos atstovais yra išrinkti šie asmenys:

1. Adamkavičius, P. — prov. Mažeikių ap.
2. Alaksa, Iz. — ūkininkas, Tauragės ap.
3. Aleksandravičius, Pr. — ūk., Raseinių ap.
4. Barkauskas, Pr. — savivald. dep. direktorius, Kauno apskr.
5. Bikinas, J. — kanauninkas, Raseinių ap.
6. Brazdžius, P. — apskr. virš., Seinų ap.
7. Briškus, A. — ūkininkas, Kretingos ap.
8. Buožis, J. — ūkininkas, Šiaulių ap.
9. Čaplikas, J. — vid. reik. min., Trakų ap.
10. Dailidė, Pr. — ūkin., Vilkaviškio ap.
11. Dilys, P. — ūkininkas, Biržų apskr.
12. Galvydis, Pr. — ūkininkas, Zarasų ap.
13. Gečas, J. — gydytojas, Tauragės ap.
14. Gilvydis, A. — agronomas, Panevėžio ap.
15. Gylis, M. — kunigas, Ukmergės ap.
16. Grauzins, Kl. — ūkin., Ukmergės ap.
17. Gudavičius, B. — apskr. v-bos narys, Kauno apskr.
18. Indriūnas, J. — finansų min. gen. sekretorius, Kauno miest.
19. Jakimavičius, J. — ūkininkas, vet. gyd., Kėda nių apskr.
20. Janavičius, S. — gydytojas, LTS gen. sekretorius, Alytaus apskr.
21. Jakubaskas, St. — agr., Vilkaviškio ap.
22. Jaentis, J. agronomas, apskr. v-bos narys, kooperatininkas, Utenos apskr.
23. Jučas, A. — ūk. kooperatin., Kėdainių ap.
24. Jurgelaitis — ūkininkas, Paigėgių ap.
25. Kalpokas, J. ūkininkas, Rokiškio ap.
26. Kessiau — ūkininkas, Šilutės apskr.

27. Kniupys, A. — ūkin., Mažeikių apskr.
  28. Kudirka, J. — ūkinink., Šakių apskr.
  29. Kurkauskas, Vl. — Klaipėdos krašto gubernatorius, Šiaulių apskr.
  30. Kvyklys, M. — gimn. dir., Rokiškio ap.
  31. Laukaitis, J. — prelatas, Seinų ap.
  32. Mairukas, J. — burmistras, Marijampolės apskr.
  33. Merkys, A. — burmistras, Kauno w.
  34. Pakalaškyka, — ūkininkas, Klaipėdos ap.
  35. Petrauskas, A. — ūkin., Trakų ap.
  36. Pimpė, A. — ap. virš., Marijampolės ap.
  37. Pūtvinskis, S. — žemės ūkio ministeris, Šiaulių apskrities.
  38. Raudonis, J. — agron., Kretingos ap.
  39. Repšys, A. — ūkininkas, Panevėžio ap.
  40. Rinkus, J. — apskr. v-bos n., Raseinių ap.
  41. Sadauskas, J. — ūkininkas, Šakių ap.
  42. Stankūnas, K. — ūkinink., Kretingos ap.
  43. Statulevičius, K. — agron., Utenos ap.
  44. Šakenis, K. — Valst. kontr., Biržų ap.
  45. Šegamoga, P. — ūkin., Panevėžio ap.
  46. Šeža, J. — ūkin., Utenos ap.
  47. Tallat-Kepša, Fl. — gydytojas, kooperatininkas, Tauragės ap.
  48. Vitūšis, J. — miškų urėdas, Telšių ap.
  49. Žalkauskas, Vl. — apskr. vald. narys, Šiaulių apskr.
- Pagal versų seime bus 21 ūkininkas, 5 aukšti valdinink., 5 agronomai, 3 kunigai, 3 gydytojai ir įvairių kitų versų. Netrukus bus paskelbti oficialiai išrinktieji atstovai.

TIK «LIETUVY» PASISKELBĖS TAMSTA TURĖSI IŠ SKELBIMO NAUDA. SKELBIMU KAINOS PRIEIMAMIAUSIOS.

Lietuvos žydu sambruzdis. Mirdamas žydas savo dideli turta paliko katalikei lietuvei

Nuo senų laikų Lietuvoje gyvenantieji žydai stengėsi ir dabar tebesistengia visokeriopai atsirubežiuoti nuo santykiavimo su katalikais. Jie tepalaiko tik tokius santykius, kurie yra neišvengiami ar jiems teikia kokią naudą. Žydaitė su katalikų apsigėsti tegali tik slapta išstruktosi iš savo giminių rankų. Tokiu atveju giminės ir artimesnės aplinkumos žydai iki psakutinio momento stengiasi žydaitei ir kataliko vedybas sutrukdyti. Vienas šių dienų įvykis sukėlė didžiausį Ukmergės žydų visuomenės bruzdėjį vaizdžiai rodo, kiek jie tebesilaiko senų savo patarimų.

Dar prieš kare Ukmergėje gyveno žydu tautybės pilietis Moiša Levinas, veterinorius. Per karą buvo išvykęs Rusijon. o vėliau grįžo Ukmergėn. Tarnaitę jis pasisamdė Sofija Griškevičienė, našlė, kurios vyras buvo krėtęs didžįjame kare. Jau prieškariniais laikais M. Levinas mažai susiedavo su savo tautiečiais — žydais, o po karo visai nutraukė su jais santykius. Net žydu kalbos jis vengdavo. Už tai savo tautiečių Levinas buvo praverdinuojamas «puse žydėlio» — «pulzydek». Neseniai M. Levinas susirgo ir pasikvietė notarą surašyti dokumentą, kuriuo išlemtai savo tarnaitę lietuvė — katalikė S. Griškevičienė užrašė 80.000 litų, 15.000 litų gryniais pinigais ir 65.000 litų vekselių. Savo gimnatičiams Levinas užrašė didelius mūšonus, bet su sąlyga, kad jie turi išpirkti S. Griškevičienė užrašytus vekselius. Minėtus dokumentus surašius S. Griškevičienė pakvietė daktarą, kuris išdavė raštą, kad dokumento surašymo metu M. Levinas buvo pilnoj samonėj. Po to ji išgavo iš banko skirtus 15.000 litų.

Dėl tokio M. Levino pasigėmo, kad jis užrašė savo turto ne savo gimnatičiams, o tarnaitėi katalikei, ukmergiškiai žydai pakėlė didžiausį triukšmą. Net buvo pradėti skelsti gandai apie kriminalinį nusikaltimą. Tuojau buvo pasigėta teleerama Kuboj gyvenančiai M. Levino gimnaitėi, kad ji

skubiai atvyktų Ukmergėn. Kita gimnaitė išsėrupino, kad keli gydytojai apžiūrėtų M. Leviną ir nustatytų ar tik jis nėra nepilno proto.

Visą laiką prie M. Levino namų būriais stovėjo žydai ir kalbėjosi, kad Levinas, jei ir buvo pilnoj samonėj, tai visgi pastėgė labai nežydiškai, užrašydamas savo turtus katalikei. S. Griškevičienė, visokių kalbų įbauginu, kurį laiką ir iš namų pasirodyti bijojo.

M. Levinas pasimūrė savo paskyrimo nepakeičęs. Jis palaidotas katalikų kapuose, nes žydai už vietą kapuose praivė labai didelės pinigų sumos.

Tsb.

Kaune bandyta riaušes kelti.

Kaune įvyko žmogžudystė ir savižudystė. Kamberių lentpiūvės darbininkas Kraniauskas nuovė vieną lentpiūvės dainininką ir pats nusiuovė. Tokie įvykiai, neliečiant jų priežasties, gana retai pasitaiko mūsų krašte. Todėl aisi rado pravaizų, kurie šį įvykį panoro naudoti savo tikslams. Bematant atsirado nežina kur iki tol buvusių «darbininkų», kurie naudodami antisemistinius ir socialistinius motyvus, o kai kur ir grasinimą, kūrė darbininkus eiti pareikšti «savo solidarumą», dalyvauti nusizūdžiuosio laidotuvsė.

Laidotuves ruošė velionio artimieji, bet jos, dėl minėtų priežasčių, negalėjo eiti ta tvarka, kurią rengėjai buvo numatę. Laidotuvyje eiseną iš anatomiškumo ligoninės nukrypo ne tiesiai į kapus, bet priežingon puse, per svarbius stas miesto gatves. Ten eiti vertė eiseną anie tamsūs gaivalai, kurie norėjo paversti demonstracija ir pridaryti pakelviui ekscosų. Policija, matydama, kurion puse pakrypo laidotuves, neleido eisenai eiti kita keliu, kaip tik tiesiai į kapus, kas iš anksto buvo nurodyta. Keli komunistų samdiniai ir komunistikai nusitokė gaivalai nepaklausė policijos ir pasipriešino jai veiksmais, matydami ir ją iš anksto atstočius plytynais, kuriuos aišpė kšienėse.

Betrandydama triukšmadaris, policija priversta buvo panaudoti jėgą, o neišvengiamais atsitikimais ir ginklą. Keli žuovės buvo sužeisti. Riaušės

(tąsa 4 pusl.)

numojo ranka ir veidas jo nušvito. Prieš jį ant stalo stovėjo atvirutės dydžio Julės atvaizdas, šale jo gulėjo tik vakar gautas laiškai. Jis perskaitė dar kartą ir dar kartą... Šalin, visos juodos mintys! Jis griebė šepetį ir stro pinai prndėjo valyti žalsvos spalvos savo uniforminę eilutę. Jis patsai apžiūrėjo, nušveitė visas žalsvario sacas, patsai paėmęs prosą ją išlygino, sulaidė Juk dar rytoj jis važiuos toli toli nuo Alytaus, beveik į kitą kraštą Lietuvos, kur su ja susitike, kur susitiksiva mudu...

Vincas nebuvo lengvatikis. Į viską jis žūrėjo kritiškai ir savimi pastikėjo. Dabar visi tie negalavimai jam atrodė tik laikino pabūdzio reiškiniai. — Truputį mažiau dirbsiu naktimis. Tiesa, nukentęs mano romantiškas dienoraštis. Bet išsimiegosiu... Dažniau vaikščiosiu už Nemuno į pakrą. Pakils apetitas. Saimininkė pradės kepti riebesnius blynus, duos daugiau vaisių ir daržovių, o rytais dar į lovą atneš saldus pieno su medumi. Vasarą tapsiu tikras žaliūkas. Ech! — treptelėjo koja, švilptelėjo, smagiiai apsisoko ir pastebėjęs, kad jau devinta valanda, nė kavos negėręs, išdūmė į mokyklą.

— Bet likimas tjo kitu keliu... Mokykloje Vincas buvo linksmas, jo veidas atrodė pagyvėjęs, bet akys keistokai blizgėjo. Per pritrauką jis su kitais draugais uoliai žaidė «Dramblių», net privarco. Bet kas tai? Vincas staigai sutraukė antakius. Burnoje pradėjo čiulpti lyg ką racaudamas. Gūdziai atsikosėjo. Dar labiau susiraukė, o kai pravėrė lūpas, jo burna buvo pilna kraujo.

Mokyklos direktorius telefonu išfankė geriausią miesto gydytoją...

Užgavėnių vakaras pas Bronę buvo jankus ir linksmas. Suvažiuo draugės ir draugai mokytojai, miestelio ir valsčiaus ponai. Susirinko gražas būrys ir apilinkės jaunimo. Tai buvo lyg susipažinimas su nauja mokytoja. Visi buvo vienas už kitą linksmesni ir patenkinti. Tik mano širdį kutoeno blogas nuajutimas.

O, kad būtų čia, kad jis atvyktų nors paskutinę šio vakaro minutę! Tegol visi varstytų mus akimis, tagul pavėdytų man laimės!

Bet vakaras balėsi svečiai išsikirstė. Liko tik palaužta mano savygarba, įžeista širdis ir... Vincas nentvaziavimą savai aiškinanti Bronė.

— J Kikonis grįžau tik po savaitės. Abi laukėva žiniu, laukėva laiško. Aš nerimavau, norėjau važiuoti net į Alytų... Tik Bronė sudrėvė.

— Tai beprotiška, tai lygu nupuolimui. Sekioti paskui vyriškį, nors jis ir mylimas, tikrai neįsimintinga. Be to, jei vyras nelaiko duotojo žodžio, protinga mergina nekreips į jį dėmesio, kol nesurintės.

Mano širdis kalbėjo kitaip, bet sutikau, kad reikia klausyti sesutės patarimo. Maloniai pavėjęsusi, pasiėmusi keletą naujų knygų, grįžau pas mamą. Kikonyse, kaip ir visoje Lietuvoje buvo žiema. Lauke naktimis šaltis siekdavo — 20° Celsijaus, die nomis pavasarėjo. Bet mano krūtinėje buvo vienodai tamsu ir noramu. Paga liau, po trijų savaitių gavau laišką. Rašė Bronė. Laiškai buvo ilgai, pilnas minančių ir guodžiančių žodžių. Tik jo pabaigoje pridėta pastaba, kad jau būvas parašiusi, kai gavusi žinią, kad Vincas truputį sergąs, kad jis dabar

esąs pas dėdą Kaune er Panemunėj.

Per mane perėjo drėbulys. Mintys žaibu skrido ten ir atgal. Norėjau sukurti jo paveikslą, vaizduotis, kaip jis dabar atrodė, stengiausi įžvelgti į jo akis ir širdį, atspėti išskaityti tas paslapis, kurios mane taip kankina, bet mintys sukosi užburtu ratu ir ašaros liejos iš lūkesio iškankintų akių.

Ir Vincos tėviskėje viešpatavo nerimtas. Tėvas dažnai važinėjo į Kūna. o motina kas šventadienį karštai Kupiškio bažnyčioje meldėsi. Ji išstias valandias klūpėjo prieš Dievo Motinos altorius ir gaudžiuoms asaromis laistė purvinas bažnyčios grindis... Apie velkykas visa parapija žinojo kad buvęs klierikas Vincas sunkiai serga. Jis gulėjo Raudonojo kryžiaus sanatorijoj A. Panemunėje ir, kaip man rašė, tvirtai tikėjo ir nekautraudamas laukė, kada pasveiks. Jis tikėjosi... Bet Kupiškį vis dažniau ir dažniau pasiekdavo žinios, kad jo gyvenimo saulė jau eina vakarop.

(b. d.)

Vietos lietuvių gyvenimas.

IŠEIVIŲ DIENA D. L. K. VYTAUTO MOKYKLOJ

D. L. K. Vytauto mokykla kasmet minėjo mūsų tautos didvyrių Dariaus — Girėno žuvimo sukaktuves — susijusias su išeivių diena, dieną specialie programą su mokiniams, o vakarais — su mokinių tėvais.

Šiomis tas minėjimas pasidarė žymiai išpūdingesnis svaresnis, nes mokykla panaudojama progą pasikviesti su paskaita čia viešinti rašytojų ir keliauninkų p. Matą Šalčių. Pastaroji apibūtinė atitraukė čia, nežūrint statuso ir biogo susitekimu, ir iš S. Paulo keturį žymesnių mūsų kolonijos darbuotojų, mokytojų ir keltoliai šlapiau žmoniu.

Prisrinko pilnutėję didžioji mokyklos salė, kaip ir pats p. Šalčius pasitebėjo vėliau, kad čia esą gausiusias susirinkimas jo paklausyti.

Susirinkimą atidarė mokyklos vedėja p. L. Majienė pristatydama susirinkusiems p. M. Šalčių. Visa salė

(Pabaiga iš 3 pusl.)

įvyko birželio 17 d. vakare.

Likę laisvi, sventinų įtakų agentai kurstė darbininkus ir rytojaus dieną, kad skelbtų streiką ir ruošytų 12 val. demonstruoti į Luisvės aleją. Kurstyda mi kai kurie jie grasino pavaroti prie vartos priemonės.

Minėtą dieną policija sulaukė Luisvės alejoje ir kitose vietose įtartinus asmenis ir tuos, kurie jos įsakymo neklaušė. Per abi tas dienas buvo sulaukta 340 asmenų, iš jų 161 tuojau paleista, kiti paklikti asmenys bei iširti. Sumintų tarpų yra da socialdemokratų lyderiai — Porcienienė ir Markeša.

Karo komendantas, norėdamas užkirsti kelią nerimo kėlejamui ir kitų priešvalstybinių galvų veikiai, buvo suvaržęs mieste judėjimą nuo 10 val. vakaro iki 4 val. ryto. Paskelbus komendantui savo įsakymą, bematant nu leido ragus priešvalstybinius galvas. Nuotakiai aptimus, komendantas savo suvaržymus atšaukė. Jis galėjo tik 3 paras. Rausių keltolai aiškina mi. Jis bus patraukti tiesoj.

Kaip ir galima buvo laukti, kai kurių kaunynių valstybių spauda apie tuos atsitikimus buvo prirašiusi visokių prasimanyimų. Be kita ko buvo skelbiami dideli skaidai žušeistų. Kaip iš oficialių pranešimų matyti, riaušių metu buvo sužeisti septyni asmenys: Ipolitas Aranavičius, Ketrė Grotic kaitė, Juozas Chodosevičius, Romualdas Moiskis, Janina Jarevičiūtė, Jonas Peitraitis ir Berelis Michielas. Kai kuriuos jų suže dži mirta. Vienas sužeistųjų Aromas Rokkevičius, mirė.

Taip pat buvo sužeista 10 policijos tarnautojų. Keturi iš jų sužeisti gana sunkiai. Sužeistųjų sveikatos būvis patenkinamas. Manoma, kad jie visi pagis.

Rimtesni ir sąmoningi darbininkai agitatorių neklaušė ir juos smerkė, bet kai kurie mažiau susipratę nesuprata agitatorių užpakalinių minčių ir kurie paklausė, paskiau galėjęsi vėliai apsižūrėję.

Tokie įvykiai yra liūdnas reiškinys, nes rodo, kad dar yra žmonių iš darbininkų — tarpo, kurie nežino, kokius dalykus kultūrinėje, ekonominėje ir socialinėje srityje yra padarę tautinė vyriausybė. Tokie reiškiniai prikišamai rodo mūsų tautininkams mūsų veiklos neapbrėptą progą.

ėmė ploti. Prelegentas sklandžia ir vaizdinga kalba nušvietė reikalingumą išeivių dieną minėti visur kur tik yra lietuvių ragindamas to minėjimo progą stipriau atnaujinti ryšius su Lietuvos ir kitų kolonijų lietuviais ir iš visa, dar tyti kuo daugiau pastangų, kad kitur gyvenę lietuviai jaustųsi sudarą bendrą lietuvių tautos kūną. Labiau išplėsta tautos bendrumo sąvoka, anot prelegento, ne tik padėsianti lietuvių tautos dailius, gyvenančius už vandenynų, konservuoti, atsispirti nuo ištautėjimo, bet ir materialiskai bei kultūriškai aukščiau pakilti. Nusakydamas pasaulio lietuvių gyvenimą plačiau sustojo žiemę, Amerikos Jungtinių valstybių lietuvių, kurie, anot prelegento, prieš Lietuvos nepriklausomybę atgavimą turėję labiau kondensuota, gyvenę tautos bendrumo bei nepriklausomybę reikalaujamo jausmą, taizi leidamas prisidėję prie Lietuvos nepriklausomybės atstatymo L. A. J. V. lietuvių ne tik pinigais svėręs Lietuvą atstatant, ne tik jų organizuotas veikimas stūmęs civiliziuota pasauli remti Lietuvos nepriklausomybę, bet jie sugebėję išaukinti ir tokiu būdu kaip Darius ir Girėnas, kurie ne būtinai reikalo stoniam, bet vien kilmės pasiryžimo. Išrodyti, jog lietuvių tauta yra ne menkesnė už kitas pirmas tautas, leidžiasi į pavojingą žyją per Atlantą. Jėdu apgali Atlantą su jo audromis, nors iš žūsta prie savo tėvynės slenkščio, bet sujungia Amerikos ir viso pasaulio lietuvius su Lietuva tokiomis žygiais, kurie jokios jėkos bus neapgalimi per ilius amžius. Be to, paliko gražų pavyzdį — testamentą, kuris skėmingai vykdomas ir pietanais.

Gerbiamaoji mūsų kolonijos svečio p. M. Šalčiaus kalba buvo palydėta audrinu plojimu. Toliau keletas mokyklos vaikų už padėkdamavo ir p. Stankūno vedamas choras padainavo «Maldą», keleta kitų dainelių ir Lietuvos Himną. Žmonės pakilusiai nuotakia skrtėsi ir dainuotas svečią linkėjo «sudiav», bet «ligi pasimatymo».

Po paskaitos svečias buvo pakviestas į kitą mokyklos salę vedėjos p. L. Majienės ir tėvų komiteto suriūstas vaizės, į kurias susirinko gausiai svečių. Prie stalo p. M. Šalčiaus pareikė didelį pasigerėjimą Vilia Bellos ir Želinos lietuvių, statydamas juos pavyzdžiu kitoms. Čia ne tik jo paskaitos gausiai linkė, bet ir daugiau į parėję. Čia pat prie stalo konsolato sekretorius p. J. Čiuvinškas išlelia mintį, kad stalo dalyviai sumestų kiek kas gali ir nupirktų mokyklai p. Šalčiaus knygas «Svečiuose pas 40 tautų». Šis pasiūlymas visų priimamas ir gana skėmingai įvykdomas. Svečias pasidailu mintimis, p. Šalčius dėkėjo už vaišes, pagyrė D. L. K. Vytauto mokyklą, jos vedėją ir tėvų komiteta, kuris trumpu laiku sugebėjo taip pat gražiai užsirokomenduoti. Pagaliau dar palinkėjęs šios apylinkės lietuviams didelio skėmingumo visuose jų sumanymuose bei žadėdamas pirma proza vėly apsilankyti visų svečių palydėtas išvyko į S. Paulo.

Svečias

AR TAI NE APSILEIDIMAS.

Jau daugiau pusės metų, kai pastatyta lietuvių katalikų bažnyčia Viloj Zelinoj, Nors ta bažnyčia atrodė gana varčingai, ypač iš vidaus, bet vis tik yra sava ir su laiku, reikia pasakyti pamažu bus tinkama įrengta, ypač jei nebus tie patys katalikai toliau kiršinami viens prieš kitą. Bet labai keista, kad vadinamas šventorius yra neapkomai apleistas. Šis didžiulis žemės

sklypas aptvertas spygliuotų vielų tvora, apaugęs piktžolėmis su metro gilumu grioviu prie pamatų daro didelę gėdą ne tik mūsų katalikų bendruomenėi, bet ir visiems lietuviams ir primena didžiojo karo belaisvių stovyklas ar apkasus. Milžiniško aukščio išvietė «varpinė» pabaigia tą neįaukų vaizdą. To rodos, negalima pateisinti lėšų stoka, ir galima pavadinti tik apsilėidimu. Šventoriui nuvalyti bei grioviams išlyginti pakaktų gero noro ir truputėlio darbo. Vienas kitas parapijonus padirbėtų vieną kitą pavakare su kastuvu ir vaizdas tuoj pasikeistų. Spygliuotų vielų tvorą užsidengtų palei ją pasodinus cipresus ar kitus dengiarčius medelius, taip pat medeliais galima uždenkti ir «varpinę». Tuojau vaizdas pasikeistų, pasidarytų jaukesnis. Paskiau reikėtų šventorių apšodinti kokia nors žole, padaryti velėną, kad po kiekvieno lietuvių grioviai vėl neatinaujintų. Kaip sakiau tam nereikia pinigų, tik truputėlis atidžios. Tik reikia kam parašyti, kad tie patys žmonės bent sykį ateitų į gražų darbą.

Kat.

LIETUVOS KONSULATAS TURĖS DU SEKRETORIUS

Šiomis dienomis Konsulate gautas Lietuvos Užsionių Reikalų Ministerio įsakymas, kuriuo atsargos kapitonas Juozas Čiuvinškas skiriamas Konsulato sekretorium. At. kap. J. Čiuvinškas Konsulato sekretoriaus pareigoms skiriamas nuo š. m. sausio 1 dienos. Dabar Lietuvos Konsulate bus du sekretoriai p. St. Remenčius ir p. J. Čiuvinškas.

PAKEISTAS KONSULATO ĮSTAIGOS NUMERIS

Šiomis dienomis pakeista Aureliano Coutinho gatvės, kur yra Lietuvos Konsulatas, numeracija. Konsulato įstaigos numeris dabar yra 88, vietoj buvusio Nr. 10. Konsulato adresuotus laiskus dabar reikia siųsti: rua Aureliano Coutinho Nr. 88.

DARIAUS IR GIRĖNO IŠEIVIŲ DIENOS PAMINĖJIMAS

Praita sekmadienį S. Paulo lietuvių kolonija iškilmingai paminėjo Dariaus ir Girėno išeivių dieną. Paminėjimas buvo pradėtas iškilmingomis pamaldomis Šv. Juozapo lietuvių katalikų bažnyčioje Vilia Zelinoje. Pamaldose dalyvavo gana daug žmonių.

Trečią valandą po pietų įvyko skaitingas lietuvių susirinkimas Dr. V. Kudirkos lietuvių mokyklos salėje, kuri ir vadinasi Dariaus ir Girėno vardu. Susirinkime dalyvavo keli šimtai žmonių. Daug žmonių netilpo į salę ir turėjo stovėti kiemo.

Paminėjimą atidarė Brazilijos lietuvių Aero Klubo pirm. V. Eidgeičiūsus, kuris pasakė dienai pritaiktą kalbą. Toliau dar kalbėjo keletas kalbėtojų. Lakūnas ir mop. St. Jurevičius skaitė labai įdomią paskaitą apie Darius ir Girėną. Prelegentas labai gražiai ir vaizdingai nupasakojo apie žuvusiųjų didvyrių pasirošimą žigini, skridimą ir savo tėvyne Lietuva ir baisiąją tragediją. Žuvusiųjų didvyriai buvo pagerbti atstojimu ir tylos minute. Po to «Vilties» jungtinis choras pagiedojo giesmę. Paskaitai pabaigus buvo mažą pertrauką, kurios s-kė meninė dalis ir deklamacijos. Dienai pritaikytos eilėraščių deklamacijos mokyklų vaikūčiai ir pora merginų.

Meninę dalį atliko V. Laurinavičius, V. Ogzevala, J. Stankūnas ir «Vilties» choras. V. Laurinavičius gražiai padainavo solo. Labai gražiai

atliko programos dalį smuikininkas V. Ogzevala, kuris tiesiog sužavėjo susirinkusius. Ypatingai gražiai šį kartą pasirodė jungtinis «Vilties» choras J. Stankūno vedamas, pagiedojęs keletą gražių lietuviškų dainų, daugiau tai dieniai pritaikytų. Iš šio jau matyti, kad choras daro nemažą pažangą.

Dariaus ir Girėno dienos paminėjimas buvo baigtas Tautos Himnu.

Rep.

MATO ŠALČIAUS IŠLEISTUVIŲ VAKARIENĖ

Liepos 19 d. sekmadienį, apie 8 val. vak. Dariaus ir Girėno salėje buvo suruota p. M. Šalčiaus išleistuvų vakarienė. Vakarienėje dalyvavo Konsulato sekret. p. St. Remenčius, kun. Sugintas, visų laikraščių radaktorai beveik visi mokytojai ir šiaip nemažas būrys vietos lietuvių. Pasakyta daugybė kalbų, kurios linkėta gerb. mūsų kolonijos svečiumi laimingos kelionės į Urugvajų ir Argentiją ir laimingo sugrįžimo dar į mūsų koloniją.

Vakarienės nuotaką sugadino pora įsiokelių, kurie vietoj ką nors gražaus pasakyti pradėjo nekorektiškai ir blaivariai pulti savo tariamuosius priešus. Tai, žinoma, parodė tik įsiokelių nesubrendimą ir neišauklejimą bei nemokėjimą elgtis panašiuose paruošimuose.

Labai gražiai atsiveikininimo kalbą pasakė rašytojas M. Šalčius, kuris karštai padėjo visiamu maloniai jį priėmūstams ir visais atžvilgiais paremsiems. P. M. Šalčius palinkėjo mūsų kolonijai geresnio sugyvenimo, sustiprėjimo ir lietuviško susipratimo.

Daugelis apgalvėstavo, kad p. M. Šalčius neįgali mūsų kolonijai pabuvo, bet apsižiną, kada sužinuo, kad gerb. mūsų svečias pasakė nu sudiev, bet «iki pasimatymo».

Rep.

DARIAUS — GIRĖNO PAMINĖJIMAS VILA ANASTAZIJŲ.

Liepos 17 d. 8 val. vakaro «Dro Jono Basanavičiaus» mokykloje, Vilia Anastazijoje įvyko Dariaus — Girėno žuvimo 3-jų metų sukaktuvių paminėjimas.

Paminėjimą atidarė vietos mokytojas E. Pažėra, pažymėdamas įvairių tautos švenčių ir paminėjimų reikšmę ir reikala. Taip pat patėrė D. Girėno žygio reikšmę Lietuvai ir visiems lietuviams.

Atvykęs iš Aero Klubo svečias J. Juodelis laikė paskaitą apie Dariaus ir Girėno gyvenimą, jų pasirošimą skridimu, skridimą ir tragikalią mirtį Soldo nu laukuose. Užbaigiant mokyklos aukietinė C. Sereičkaitė padėkdamavo gražų eilėraščių.

K.

MOKOS SPORTININKŲ VAKARAS

Praeitą seštadienį Mokos sportininkai surengė gražų vakarą su vaidinimu ir sporto programa. Buvo suvaldiada komedija «Seimynas nelaimėdavinimas pavyko noblozai. Programa gražiai pajavirino keli sporto numeriai. Po programos buvo šokiai. Vakaras gražiai pavyko ir tvarka buvo pavyzdinga.

Mokietiniai laukia ir daugiau panašių vakarų.

Svečias

MIRĖ LIETUVIS FELČERIS

Praeitą pirmadienį Humberto I žigoninėje mirė lietuvis felčers Izidorius Garlas, kuris paskutinio laiku gyvenė Vilia Zelinoje savo nuosavuose namuose ir vertėsi medicinos praktika. J-is

St. Vancėvičius.

Motociklu po Săo Paulo provincija.

(tęsa iš 29 Nr.)

Kalbėjomės iki pusiaunakčio. Gerai išsimiegoję atsikėlim anksti. Reikėjo važiuoti toliau. Buvom nutarę aplankyti mūsų seną skaitytoją A. Gydrą Villa Americana mieste y. Iš ryto atvyko du sunkvežimiai vatos paimti. P. Vosylius padarė keletą nuotraukų lauke ir fazendos namų. Šiek tiek apžiūrėję lauką, gyvulius dar truputį paplėpėję leidomės toliau į kelionę.

PAS A. GYDRĄ

Nuo Caiaby iki Villa Americana kelias buvo puikus. A. Gydra gyvena ir dirba Carioboje, prie pat Villa Americana miestelio. Carioba irgi yra lyg atskiras miestelis. Čia yra didelis vokiečių milijonierių brolių Mullerių tekstilės fabrikas. Apie fabriką pristatyta keil šimtai gražių namelių, kuriuose gyvena fabriko darbininkai. Carioba atrodo labai gražiai. Gražūs parkai, asfaltuotos gatvės, nepaprasta švara ir gražaus stiliaus namukai daro ne Brazilijos vaizdą. Atrodo, kad čia Vokietija, Prancūzija, ar kita kuri kultūringa vakarų Europos šalis.

Carioba atrodo, lyg atsiskyręs nuo visos šalies miestelis, gyvenas savotišku, kultūringesniu gyvenimu. Čia žmogus jautiesi kažkaip jaukliau.

Vienoj kitoj vietoj pasiklausę suradome A. Gydras namus. Pats A. Gydra buvo išėjęs į darbą. Radome tik jo žmoną ir 12-14 metų dukrele. Ponia Gydrienė maloniai mus priėmė ir pavažino. Pasikabėjome apie pora valandų.

A. Gydra yra vienas iš seniausių mūsų laikraščio skaitytojų «Lietuvių» jis skaito nuo pat pirmojo jo numerio. A. Gydra yra senas Lietuvos emigrantas į Braziliją Gydrai atvyko prieš aštuoniolika metų. Visą laiką gyveno ir dirbo Carioboje. A. Gydra turi vedusį sūnų,

kuris irgi dirba Mėlerių fabrike. Daugiau lietuvių Carioboje nėra. Gydrai su lietuviais dabar gana d žnai susitinka. Prieš keliolika metų lietuvių niekur nesutikdavę. Pradžioje buvę labai nobodu ir sunku gyventi. Vėliau šiek tiek apsipratę. Dabar A. Gydra gyvena neblogiausiai. Uždirba per mėnesį apie 400 milreisų ir gauna nemokamą butą su šviesa. Ankėčiau fabrikas mokėjęs didesnę atlyginimą, bet skaitydavo šiek tiek už butą. Dabar beveik visiems darbininkams butai duodami veltui.

(pabaiga)

Kokia bus žmonija po 20 tūkstančių metų.

Amerikos laikraščiai ilgesnį laiką skiria daug vietos klausimui, kaip žmonės gyvens tolimoje ateityje. Rašinius iliustruoja gausūs paveikslai, kur matomi žmonės, visiškai skirtingi nuo

Lietuvos apylinkių vaizdas vasaros metu.

Du A. Gydras broliai gyvena S. Pauli, kurie taip pat jau seni emigrantai. Pasikabėję padėkojome ponai Gydrienei už malonų priėmimą ir vaišingumą, atsiveiktom ir skubėjom važiuoti į S. Paulo. Pakelui jau nuturėjome kur užsukti

Po 3-4 valandų kelionės laimingai grįžome iš savo mažos ekskursijos

dabartinio žmogaus tipo. Amerikos mokslininkai numato, kad ateities žmogus turės didelę galvą, didesnę ausis, mažą burną, laibas rankas, trumpas kojas ir vis, be išimties, dėvės akinus.

Žmonės po 20.000 metų bus dalinami į tris grupes. Pirmąją grupę sudarys mokslininkai, kurių žinios bus mirtis ir gyvybė ir kurie žinuos visas

mašinas ir darbus. Antroj grupėj bus dauguma gyventojų, kuriems reikės labai mažą dirbti ir kurie nieko nežinos apie pasaulinius įvykius. Jie nuo pat gimimo dienos bus mokslininkų ir politikų rankose menki žaislai. Krašto valdymu ir savitarpio gyventojų santykiavimu rūpinsis trečioji grupė. Šio žmonės sudarys ypatingą dinastiją su įgimta galia vadovauti ir įsakyti, kaip mokslininkams, taip ir paprastiesiems žmonėms.

Amerikos mokslininkai numato, kad už 20.000 metų visas mūsų žemės rutulys bus vienas dykuma. Vanduo bus brangiausias daiktas ir jo kasdien kiekvienas žmogus gaus po du litrus. Oras būstas labai skystas ir todėl žmonės neatidarinėsį langų. Niekas nebe keliausis nei į pajūrį, nei į kalnus. Jūros visiškai nebus, taip pat bus iškirsi visi miškai, medžiai galėsia augti tikrai šiltnamiuose. Žmogus išnaudosias labiau stratosferą. Būsią pastatyti iš tisi stratosferos (aukštesniuose oro sloksniuose) miestai. Sanatorijos ir klinikos būstausios 50 kilometrų virš žemės.

Žinom, situose spėjimuose yra daug neįtikėtinu, net tikrai negalimų dalykų, bet ir tokių, kurių ateities žmogus gali susilaukti.

PAIEŠKOJIMAI.

Lietuvos Respublikos Konsulatas Săo Paulo, rua Aureliano Cautinho, 10 paieško šių asmenų:

1. Steponą Kavaliauską ir
2. Mariją Kavaliauskaitę dėl suteikimo žinių apie savo broį Igną Kavaliauską, kuris dar vadinosi ir Albert Brandz. Jei kas nors apie pastarąjį turi žinių, prašoma pranešti Konsulatui.

Petras Spaičys ir jo žmoną Juginą paieško Antaną Narcijoną, atvykusį į Braziliją 1927 m. kovo 18 d., vėliau išvykusį į Rio de Janeiro. Kas apie jį turi kokių nors žinių, prašoma pranešti šiuo adresu: P. Spaičys, rua Newton Prado, 166 S. Paulo.

Sveikata.

Išmintis, meilė, galtingumas — tai dieviški mūsų būrybės ypatumai. Išmintis — tai dieviškos, mus kūrusias minties palikęs pėdsakas. Meilė — tai kuriamoji galia pasireiškianti per mūsų kūną.

Galtingumas — tai nesavaiminga mintis parodanti, kad žmogiškos būtybės — mūsų broliai yra kilę iš to paties šviesos šaltinio, iš kurio yra sukurtas pasaulis.

Jūs skiriote dvasią, sielą, kūną... Bet ar jūs tikite, kad tai yra iš esmės trys skirtingi dalykai? Ar jūs nematote, nepastebite, kad tai yra tik skirtingi pasireiškimai to paties mūsų gyvenimo? Mūsų «Aš» yra nedidoma dieviškos minties kibirkštis, ir tas mūsų «Aš» gyvena, jaučia, mano, tai yra, leidžia stebėtinu būdu savo šviesos spindulius įvairiomis spalvomis ir formomis.

Mūsų kūno laukuj forma yra pareinama, tai visi žinome, tačiau gyvenimas mummyse — dieviškoji mintis yra nepereinama.

Ir tas gyvenimas vėl sugrįžta, nors ir kitokia forma.

Gyvenimo valia, mūsų buities branduolys, sudarydama mūsų kūną sudaro ir mūsų individualinį charakterį. Tačiau gyvenimu, patyrimu įgaunamos žinios sudarome dar vadinamą išauklėtą charakterį.

Pagrindinis charakteris yra nekiniamas, bet veiksmas pasidoda būtinumo dėsnams.

Mūsų «aš» yra vienas ir vienodas tačiau mūsų reikalai yra įvairūs, daugeriopi.

Ir juo labiau išplėsto mūsų išmintis, tuo įvairnesi pasidoro mūsų santykiai su kitais žmonėmis ir pasauliu. Labiau išpėstai, išauklėtai dvasiai nepakanka aprežtų santykių su vieninteli žmogaus buitimi, vis vien ar tai būtų vyras ar moteris. Kyla reikalas savo jausmus ir mintis didesniau žmonių būriui išskelti, parodyti.

Neapsakomai didolės įtakos turi mūsų mintys į mūsų sveikatą, į mūsų laimę.

«Mintis» tai «vaizdas». Taip mes sudarome sau vaizdą tos būklės, kuri turi ateiti ir tikrai ateis. Kentėjimai didesni ir mažesni susidaro iš minčių. Jie iškyla iš vaizdų, kurie veikia pasąmonę. Tačiau kentėjimai gali išnykti ir užleisti vietą sveikatai, kuri atsiranda iš sveikų minčių.

Mūsų «Aš» nemėgsta tolydinių smagumų ir džiaugsmų, nes jie praelina kaip jūros potvynis, po kurio būtinai ateina atoslūgis.

Po nesątikto linksnumo visados ateina liūdesys, po džiūgavimo — skausmas. Kaip vilnis pakyla ir nuslunga, taip kaitaliojasi mūsų jausmų būklė.

Todėl mūsų dvasios smactumas negali būti absołutiška ilgos valios ir mišties auklėjimo šiltna. nes tai nesutinka su mūsų priėmim. Tai d užiau sta tenai būti rodybių mūsų siekimams ar magnetiškas polius mūsų veikimui. Tai turi būti atsparus taškas nuo kurio mūsų džiaugsmų drobančios mintys turi eržiti naują jėgų pasitint.

Ta puiki mūsų jėgų ir mūsų savijautos pusiausvira pasiekiamo išmintinai veikimui bei darbu suderintu su mūsų sąjėgumu.

Pasivėsti naudineam gyvenimui tai reiškia susitaikinti su pasauliu ir įgyti savo širdžiai patenklinimą. Taip veikia ir dvasios smactumai. Jie visados esti kilūs. Pažinti priėmimą ir su prasti mūsų gyvenimo tikslą tai didžiausias laimėjimas. O tokie džiaugsmumai, kaip pniek grobimas, smauriniai, triukėmingos puotos su apgaulingomis pažibomis labai kenkia organizmui.

Būtų didelė paslauga europėčiams ir jų ainiams naujose šalyse, jei kas jiems įskiepytų sveiko gyvenimo mintį.

Kas dabar begyvena Europoj ir Amerikoj ramiai ir be įkarščio? Kas ramiai ir išmintingai naudojasi gyvenimu? Kas beturi laiko džiaugtis gėlimis, meno kūriniais, gėrėtis žvaigždėto dangaus grožybėmis? Kas pinigų grobimo lenktynių įkarščio pertraukomis

begali svajoti, minty atitoti nuo gyvenimo eukurio? Ir kaip labai nuoms, viems žmonėms yra reikalingas tas svaiojimas, atitiltumas paprasto gyvenimo įkarščiui.

Po tokių pertraukų, poilsio momentų mūsų dvasia sugrįžta su naujomis jėgomis ir didesniu pasitikėjimu į gyvenimo lenktynes. Dabar, dartinu metu, kuris laiko kely susidarė ir kuriam mes mūsų būvis pasireiškė, mes esame paskirti kovoti už būvį. Mūsų tikslas būti turtingu. O turtingi norime būti, kad galėtumėm taisy turtais gerėti, nau dėtis. Tačiau toks naudojimas nėra kilnus ir nesuteikia tikro pasigėrėjimo, neduoda žmogui tikro džiaugsmo ir nepadaro jo laisvu bei taurin. Tas pasigėrėjimas, kuris kyla iš pinigų grobimo, yra tik svaigulytė, yra tik naujas erziniams del turianco džiaugsmo, nervy ir dvasios kankinimas. Žmogus pasiduoda aukojamas ant aukso aukuro. Ir kai dienoms darbas pasibaigia, tai tas žmogus iesko «smaguono», atplildo ir atsigalvinimo.

Kai tokio nežmoniško kankinimo suerzintis ju «Aš» pamano, kad jau jėgos išseko ir reikės visiškai susmukti, tai europiečiai pastiprinimo ir atsigalvinimo gerdami alkoholinius gėrimus. Jie prašo gydytojų patarimo ir naudoja vaistinėse pirktus vaistus. Be to, slaptai jie geria visokias gyduoles. Pasikliauja jie eina į sanatorijas, pagalias ieško sau pagalbos iš magnetizmo ir spiritalizmo. (b. d.)

A. Majus.

Carlos Gomes.

(1836 — 1936)

Liepos 11 d. visa Brazilija iškilmingai minėjo savo didelio muziko Carlos Gomes šimtmetines sukaktuves. Ta diena buvo paskelbta tautinė įvyntė. Kadangi mūsų kolonija nesugebėjo tos datos tinkamai paminėti, tai mėginu šiuo savo rašiniu bent dalinai tą spragą išlyginti.

Reikia pasakyti, kad lotyniškoji Amerika ligšiol dar neturėjo kompozitoriaus, kuris galėtų prilygti Carlos Gomes. Ir kaip tik jis kilo iš portugalšakos šakos, nors portugalų tauta neturėjo ir neturi muzikų kurie lyktų ispanams Pedrell'ui, Fall'ai, Albouiz'ai. Tačiau tas reikalas neatrodo toks stebėtinai patyrintėjus žiliau «Guaranų» autoriaus kilmę. Jo prosenelis Don Antonio Gomez kaip tik buvo ispanas, kilęs

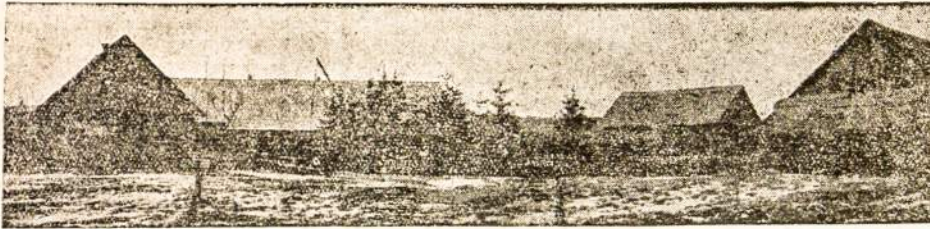
ištiesų gimė birželio mėn. 11 d., kaip tat paaiškėjo iš Campinas bažnyčios gimusiųjų metrikos. Tose metrikose pasakyta, kad 1836 m. birželio mėn. 18 d. buvo pakrikštytas vaikelis Antonio Carlos, gimęs to paties mėn. 11 d. iš tėtelių tėvų Manoel José Gomes ir Fabiana Maria Cardoso. Iš čia pasirodo, kad jis buvo krikščytas dviem vardais ir tik jungtyvėmis išdams gimimo metriką sužinojo tikrą savo žimimo datą. Nuo savo suoktavių pats kompozitorius gimimo dieną laikė birželio mėn. 11 dieną.

Abu trečios žmonos sūnūs José Pedro ir Carlos pasirodė talentingiausi į muziką iš visų kitų brolių. 1846 m. Don Pedro II lankant Campinas senis Gomes visom keturioms iškilmų die-

dangi kelionės pinigų turėjo patys užsidirbti, tai Carlos nuo 1857 m. davė dainavimo, fortepijono ir muzikos teorijos pamokas, kartais pakeisdavo tėvą kaip dirigentas, ir tas, matyt, tėvo kišenius neapsunkindavo. São Paulo mieste broliai apsigyvendavo studentų «Respublikose» rua São José ir savo gabumais tiesiog stebindavo šių linksmą bioliją. Čia Carlos parašė abi ligšiol užsiikusias kompozicijas «himnus akademiskam jaunimui»: (Sois da patria esperanča fagueira) ir «Quem sabe?» (tuo longe de miu distante), abi su F. L. Bittencort'o Sampaio, autoriaus «Flores Sylvestres», žodžiais. Čia broliams iškilo noras vykti į sestinę ir ten konservatorijoj savo muzikalinį akiratį prapiesti.

(b. d.)

* * *

Lėtuvos ūkininko sodya.

iš Pamplonos bajorų. Jis dalyvavo pas kutiniamo bandeirantų žygy į Minas Gernas ir paulistų žemę ieškojo aukso. Būk tai čia jis susipažinęs ir susituokęs su viena guaranų gimines indijonų vado dukterim, iš kurios susilaukęs skaitlingos šeimos. Geriau pažįstą indjonus sako, kad tųpy — gnarany giminė turinti didelių muzikališkų gabumų Pavyzdžiui 16 amžiaus jėzuitai misionieriai nusitebėdami pažymi, kaip jų globojamieji indjonai nepaprastai greit išmoksta groti europiškos muzikos «instrumentus» net ir vargonus, o taip pat gerai dainuoja atskirai ir chore.

Manuel José Gomes, kompozitoriaus tėvas, buvo Campinas viloj, vėliau parvodintoj miestu visų vadinamas «Maneco Musico» ir nuo 1814 metų ligi savo mirties 1868 m. vertėsi muzikos pamokomis ir diriguodamas orkestrus. Būk tai mėginę komponuoti pasaulinės ir bažnytinės muzikos veikalų jis vedė keturis sykius ir iš visų žmonių turėjo 26 vaikus. Visi berniukai paugę turėjo išmokti croti visus ar bent keliolika muzikos instrumentų ir dalyvauti tėvo vedamame orkestre. Greta muzikos jie turėjo eiti mokslą ir griežtis kito verslo. Todėl jo sūnų buvo du kunigai, keli žemdirbiai, laikrodininkai vaistininkai, medžio skaptotojai, staliai, knygrišiai. Carlos buvo atiduotas į siuveljus mokytis. Todėl, tur būt, jis visą gyvenimą buvo linkęs elegantiškai rėdytis.

Carlos su dviem metais už jį vyresniu broliu José Pedro de Sant'Anna gimė iš trečiosios žmonos. Kai jo motina Fabiana Maria Jaguary Cardoso po kelių metų mirė, tėvas Manoel José Gomes vedė ketvirtą žmoną. Pamočė yra minėta ne tik kaip gera šeimininkė, bet ir kaip nynti motina gausiems posūniams. Tėvas, atvirkičiai, buvęs labai griežtas, tačiau su tokia daugybe vaikų jis ir negalėjo kitaip susitvarkyti.

Kompozitoriaus gimimo data buvo ginčijama. Vienai sakė jį gimus 1837 m. gegužės m. 11 d. kiti — 1839 m. birželio mėn. 13 d. Jis pats ligi savo vedybų savo gimimo dieną laikė 1836 m. gegužės m. 11 d. Metai ir diena buvo tikri, tik mėnuo netikras, nes jis

noms už du šimtus milresų pastatė savo orkestrą, kuriame jo 12 metų sūnus José Pedro pūtė klarnetą, o 10 m. Carlos — skamono trikampį. Vėliau José Pedro labiau ėmė smuiką ir pasiekė gana aukštą virtuoziškumo. Nežiūrint pripažinto talento, kaip kompozistas jis nieko geresnio nesukūrė. Čia tikriausia jį nuslopino provinciališkas ankštumas, ir kurio jam nepavyko ištrūkti. Carlos, nors ir grojo smuiką ir pūtė keltą pučiamųjų instrumentų, bet labiau atsidavė fortepijonui. Del didelio neraiškumo ir iš to kylančio raiškų ne valdymo Carlos virtuoziškumo pasiekė negalėjo. Tačiau del didelio jausmingumo jis buvo labai geras palėdovas. Kadangi jis kartais naudodavo fleitą vieno jo tėvo orkestro muzikanto, kuris sirgo kažin kokia burno liga, vėliau Carlos ėmė žalvoti iš jo užsikrėtęs vėžį, kuris jį ir nuvarė į kapą.

Reikia manyti, kad griežtas tėvas abu talentingus sūnus labai spandė prie kontrapunto ir fiksos ir «Maneco Muziko» norėjo iš jų padaryti gerus muzikus. Kad Carlos iš jaunystės turėjo talentą parodo ir tas, kad būdamas 18 metų sukompanavo mišias, kurias skėmingai išplūdydamas pats giedodjo solo, nes jaunas būdamas turėjo gana puikų tenoro balsą. Toliau ėmė komponuoti ir nereliginę muziką, kaip fantazijas ir romansus. 1859 m. abu broliai davė instrumentalinės muzikos koncertą, dalycaujant ir Henrique Luiz Levy, vienam nariui ir dabar São Paulo valstybėj plačiai žinomos giminės. Iš kurios kilo gana jaunas miręs kompozitorius Alexandre Levy. Šio koncerto, įvykusio 1859 m. velykų šeštadienį. Programoj, kurioj grojo: José Pedro — smuika. Carlos — fortepijaną ir Levy klarnetą, buvo greta Haydno, Bellini ir Verdi veikalų ir viena fantazija klarnetai «Alta Noite» Carlos Gomes sukomponuota. Anot «Aurora Campineira» ta fantazija labai pasisekusi.

Nors tėvas buvo griežtas ir tautus, tačiau nuo 1859 m. jis juos kartais leisdavo į São Paulo pasiklausyti geresnės muzikos, negu Campinas mieste iš ko matyti, kaip jis labai rūpinosi sūnų muzikalinio išmokslinimu. Ka-

RESTORANAS IR VALGYKLA.

Skaniūs valgiai ir mandagus patarnavimas. Mėnesinis pensijonas. Pietūs ir vakarienės už 1\$700 tik pas

POVILĄ ROMANOVĄ

Rua José Paulino, 151, (Bom Retiro) São Paulo.

Valgykla ir pensijonas.

Skaniūs pietūs ir mėnesinis pensijonas. Duodami pietūs į namus. Kainos prieinamos. Užseit pas

JULĖ ŠIMANAUSKIENE

Vila Anastacio, Rua Alvarenga Peichoto 85.

TIK «LIETUVI» SKAITYDAMAS

VISKĄ ŽINOSI.

LEITE VIGOR

Geriausias pienas São Pauly
S. A, Fabrica de Productos Elimenticios

VIGOR

Rua Joaquim Carlos, 174 S. Paulo

Tel. 9-2161, 9-2162, 9-2163.

Linksmiai laiką praleiskite aplanke

Bar Rio Branco

Kampas gatvį

VISCONDE RIO BRANCO IR VICTORIA

Kiekvieną Vakara
Rusų orkestras su dainomis.

Imigracija Brazilijon

Iš Europos ir kitų kraštų į S. Paulo estada. Išrūpina tikrus dokumentus.

Sociedade Paulista de Imigração e Colonização

Rua 3 de Dezembro, 48 3 andar — sala 11-12

São Paulo — Brasil.

Šį kompanija turi tikslą: Imigracijos iš Europos ir kitų kraštų valdžios lėšomis. Išrūpinamos vizos ir šamados giminėms bei žemdirbiam. Europiečių kolonizacija labai geromis sąlygomis bei parūpinimus darbų. Neuzmirškite nurodyto adreso.

Kalbama rusiškai, vokiškai, čekiškai ir kitomis kalbomis.

Turto Statybos Ir Finansu Kooperacija

autorizuota BRAZILIJOS FEDERALINĖS VYRIAUSYBĖS DEKRETU Nr. 43398 iš šių metų balandžio 25 d.

VIDNINTĖLĖ S. PAULY, kuri patogiausiomis sąlygomis STATO NAMUS, PERKA IR PARDUODA SKLYPUS pačiame S. Paulo mieste ir visose priemiesčiuose.

NAMU STATYBA IR SKLYPU PARDAVIMAS GERIAUSIOMIS, IKI ŠIOL DAR NEBŪVUSIOMIS SĄLYGOMIS. Namų ir sklypų pirkėji dalyvauja BRAZILIJOS VIDAUS PASKOLOGISME. Tokiu būdu pirkėjas gali tikėti, kad jo sklypo ir namų vertė kiekvienu momentu gali būti gražinta grynais pinigais.

Mūsų statybos planas yra praktiškas, ypatingai darbininkams labai prieinamas, sąžiningas ir visiems suprantamas. Žemės sklypų kaina su gražiais, patogiais namais tik už 8000 milreisu ilgalaikiam išsimokėjimui. Mokėdams po 35000 į mėnesį Tamsta gali tapti sklypo ir namų savininku!

Mūsų statybos ir pardavimo planas sudarytas kooperacijos pagrindais, todėl yra geriausias, patogiausias ir kiekvienam prieinamas.

Mes turime puikiausių sklypų beveik visuose S. Paulo priemiesčiuose. Užeikite pas mus ir įsitikinsite mūsų įstaigos sąžiningumu bei susipažinsite su visomis mūsų plano smulkmenomis.

TURTO STATYBOS IR FINANSU KOOPERACIJA.

Rua Benjamin Constant Nr. 7-A 3 andar.

„Lietuvio“ prenumerata papiginta!

1936 metams „Lietuvio“ j Lietuvą ir užsienį kainuoja tik 15 milreisu (6 litai), pusmečiui 8000 (3 litai). Pietų ir Šiaurės Amerika: metams tik 12000, pusmečiui 6000. Pasiskubinkit užsąyti „Lietuvį“ savo giminėms bei draugams j Lietuvą, Argentiną, Šiaurės Ameriką ir kitur. Suteiksit juoms didelį džiaugsmą!

„Lietuvio“ adresas:

Caixa postal 1764 S. Paulo — Brazilija.

„LIETUVIS“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske.
- 2) José Paulino vaistinėj,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Mokojo, kampas Av. P. de Barros kioske.
- 5) Menkaičio krautuvėj S. Annoj.
- 6) Ant Largo da Sé kioske (prie laikrodžio).
- 7) Kirilausko krautuvėj, Vila Anastacioj, pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvio“, Redakcijoj visomis dienomis.

ADVOKATAS

DR. A. F. CESARINO JUNIOR

Teikia įvairius juridinius patarimus lietuviams veitui. Taip pat veda visokias bylas teismo įstaigose. Lietuviai, turėdami kokį nors reikalų su teismo ar kitomis įstaigomis, ar norėdami gauti nemokamai juridinių patarimų kreipkitės pas advokatą Dr. Cesarino Junior.

Praça da Sé, 83° andar

Tel. 2-3885

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

Vertia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip ya: kontraktus, visčius liūdėjimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32.

Tel. 2-6393

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobu ir t. t...

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, Žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.

Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampas Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte. Tel. buto 2-5068.

DĖMESIO!

DĖMESIO!

Per „LIETUVIO“ Administracija Tamsta gali išsirašyti šiuos lietuviškus laikraščius, išelnančius kas savaitę:

1. „DIRVA“, didelis ir įdomus Amerikos lietuvių savaitraštis, išelna Cleveland mieste. Kaina metams 12 milreisu, pusmečiui 6000.

2. „AMERIKOS LIETUVIS“, didelis ir įdomus laikraštis, išelna kas savaitę Worcester mieste. Kaina metams 12 milreisu, pusmečiui 6 milreisai.

3. „PIETŲ AMERIKOS ŽINIOS“, 12—16 pusl. savaitraštis, išelna Argentinijoje. Kaina metams 10 milreisu, pusmečiui 6 milreisai.

4. „ŠVYTURYS“, Argentinijos lietuvių laikraštis katalikiškos krypties. Kaina metams 10 milreisu, pusmečiui 6 milreisai.

Visus minėtus laikraščius galima užsisakyti „Lietuvio“ Administracijoj rua Bandeirantes, 92. Pinigus siusti šiuo adresu: „Lietuvio“ caixa postal 1764 laiške pažymint, kokį laikraštį norima užsisakyti.

„Lietuvio“ Redakcijoj galima pirkti ir pavieniais numeriais visokių lietuviškų laikraščių.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo

Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktika. — Blombuoja dantis už 10000 su parcelena, arba sidarbu. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5000. Atidaryta diena ir nakti. —

Laivų išėjimas j Europą

Astrida 14. 6. 36.

Jos. Charlotte 14. 7. 36.

Astrida 14. 8. 36.

Krinos pigios.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA [kurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

PASAULY

Ispanijos revoliucija prasidėjo Morokoje

Dabaatinis Ispanijos revoliucijos judėjimas prasidėjo Ispanijos kolonijose Morokoje, iš kur persimetė į Ispaniją ir išsiplėtė po visą šalį. Daug tūkstančių Morokos revoliucionierių persikėlė į Ispaniją ir kovoja prieš legalią valdžios kariuomenę.

51 asmuo užmuštas per sibiro traukinio katastrofą

Šiomis dienomis oficialiai paskelbta, kad per įvykusią traukinio katastrofą Rytų Sibire, Karynskaja stotyje žuvo 51 asmuo. 52 žmonės sunkiai sužeiti. Katastrofos priežastys — sabotažas. Citos Tribunolas teis 13 asmenų kaltinamą sabotažę. Pranešime pažymima, kad šį paskutinioji katastrofa, yra 87-ji iškilis, įvykusių per š. m. pirmąjį pusmetį. Pastaroji katastrofa įvyko birželio 22 d.

Dardanielių sąsiaurio remilitarizacija

Neseniai Montre mieste pasibaigė svarbi kelių Europos valstybių konferencija, kuri leido Turkijai remilitarizuoti Dardanielių sąsiaurį. Dardanielių sąsiauryje Turkija numato pastatyti galingą radio stotį ir keletą tvirtovių.

***

DARBO ŽMONĖS!

Kiekvienas iš jūsų gali uždirbti, šale kasdieninio užd darbo, dar dyvgubai tiek, bendradarbiaujant su Finansų ir Statybos Kooperacija. Šiuo sąžiningu darbu gali užsidirbti sau ir patarnauti savo artimui.

Kreiptis: Rua Benjamin Constant Nr. 7-A 3 andar S. PAULO.

RS. 53\$500 I MĖNESI

Žemės sklypas ir visa medžiaga nuosavam namui pastatyti!

Puikiansios salgos, kokias siūlo kiekvienam sklypo pirkėjui Villa Principe de Galles. Tik mokedams buto nuomą po 53\$500 į mėnesį Tamsta gali įsigyti nuosavą sklypą ir gauti plytas, dokalkas ir kitą reikalingą medžiaga namams statyti.

Villa Principe de Galles yra vienas iš pirmųjų Santo André stoties priemiesių nuolat progresuojančių, kur jau yra pastatyta apie 200 gyvenamųjų namų, dvi mokyklos, krautuvės, kėpykla, elektros šviessa, autobusų linija ir tiesioginis susisiekimas traukiniais.

RASTINĖS:

Santo André stotyje Largo da Estação Nr. 2

São Paulo Rua Alvares Penteado, 29 2º andar salas 10 e 11.

Sekmadieni, liepos 26 dieną

Vytauto Did. Liet. Mokyklos Tėvų Komitetas rengia didelę

Gegužyne

su loterija, šokiais, žaidimais ir kitomis pramatomybėmis pradžia 1 val. p. p. Pabaiga 7 val. vak. Neuzmirškite atsilankyti! Bufetas ir lietuviška muzika.

Sensacija! Liepos 25 dieną Sensacija!

Lietuviška operetė São Paule, Villa Anastazijoj!!!

Šeštadienį, liepos 25 d. Villa Anastazijoje, „D-ro Jono Basanavičiaus“ mokykloje, rua Camacan, 117 rengiamas gražus vakaras. Programoje 2-jų veiksnių operetė.

MALŪNININKAS IR KAMINKRETIS

sporto piramydė, sakalų gimnastikos pratimai, gimnastika ant įrankių ir k. Programą atlieka vilaanastaziečiai. Tad nepraleiskite progos pamatyti gražią operetę, išžirsti mūsų kolonijos „Petrauskus, Jonuškaites“ ir būsimus stipresnius sportininkus. Pradžią 8 val. vak. Pabaiga 4 val. ryto. GRIEŽ V. OGŽEVAILOS VED. ORKESTRAS.

PAKVJETIMAI GAUNAMI VIETOJE.

Žmonės, kurie keliasi iš numirusių.

Šiomis savaitėmis anglų visuomenę jaudina vienos mergaitės nepaprastas atsitikimas. Per operaciją ligonė pareiškė visus mirties ženklus ir paskui gydytojo pastangomis buvo vėl atgaivinta. Šis atsitikimas nėra vienintėlis. «British Medical Journal» pasakoja apie vieną žmogų iš Lancashire, kuris operacijos metu numirė. Bet jo gyvybę pavyko išgelbėti ir dabar jis darbuojasi lyg niekuomet savo gyvenime nebūtų sirgęs. Vienas anglų laikraštis surinko visą eilę tokių nuostabių atsitikimų, kurių tikrumą patvirtino ir ištyrė medicinos mokslas.

Ligoninės operacijų salė. Aplinkui buriasi studentai, o viduryje guli elektros šviesoj paskendęs ligonis. Staiga chirurgo ranka sudreba: jis jau nekvėpuoja. Greitas ir pagrindinis tyrinėjimas taip pat sako, kad pacientas jau miręs. Miręs, kaip ir daugis kitų per pavojingą, narkozų užmigdytą operaciją. Pagelbos nebėra, niekas nepadės. Niekas? Šis bejėgis „niekas“ tebuvo galima turti, kol mokslas dar nebuvo suradęs adrenalino vaistų. Šie vaistai paragina plakti širdį, kap botago kirtis — surumbėjusį kiuva. Nodelsdamas nė vienos sekundės, gydytojas atidengia širdį ir ją pradeda spausti tokiu greitumu, kokį turi normalaus pulso plaktimas. Paskui įšvirkščia adrenalino vaistų ir gal dar kitokių gyduolių. Dirbtinas kvėpavimas atgaivinamas, ir širdis pradeda silpnai pumpuoti orą, juo tolyn, juo greičiau. Kvėpavimas vėl atstatytas. Operacija baigta. Ir kai pacientas vėl pradeda vaikščioti, jis tikrai keliasi iš numirusiųjų.

Paskutimais metais Anglijoj pasitaikė apie 30 tokių ir panašių atsitikimų. Birminghamo ligoninėje dr. Percival Mills operavo aštuoniasdešimt penkių metų ligonį, kurio pulsas staiga lovės plakti. Visi operacijos dalyviai buvo įsitikinę, kad pacientas jau miręs. Visos priemonės, adrenalinas, koraminas, strichinas, dirbtinas kvėpavimas liko be jokių pasėkų. Ir tikrai adrenalino įšvirkščimas su smarki širdies sienelių masažu turėjo geseinio pasiekimo.

— Širdis, kuri tuščia ir negyva

gulėjo mano rankoje — pareiškė gydytojas — staiga lyg sudrebėjo gyvybės pulsus. Aš pranešiau kitiems kolegoms. Dar iš veidų nebuvo dingusi visuotinio pasitikėjimo išraiška, kai pulsas ėmė smarkiai, 120 kartų į minutę plakti. Šis visas nuostabus įvykis truko ne daugiau, kaip aštuonias minutes.

Pacientas vėliau paraiškė:

«Atrodė lyg aš staiga patenku į nepaprastai erdvią salę, kurioje nematiau nei sienų, nei lubų. Visur buvo dideli šviesos tvanai ir didelės žmonių grupės spietėsi aplinkui. Žmonės atrodė visiškai natūrališkai, veidai sveikti linksmi. Didelio įspūdžio man padarė laiminga visų veidų išraiška ir aš mielai panorau su jais susidraugauti. Jų tarpe, mačiau savo katmo kelius draugus, kurie buvo jau mirę. Aš pamečiau bet kokį mirties baimę.»

Vyriniasis Flackburn'o karališkosios ligoninės štabo chirurgas dr. Langley operavo keturiasdešimt vienu metų vyrą ir narkozui veikiant, pacientu širdis staiga sustojė plakti. Šiame atsitikime pakvėpavimas vaistų išvirkščimas ir širdies sienelių masažas vėl ligoniui įkvėpė gyvybės ir kvėpavimas pasidarė vėl normalus. Po šešių valandų grįžo sąmonė ir pacientas greitai galėjo išeiti iš ligoninės.

New Yorko vienas milijonierius gulėjo mirties patale, jis visą gyvenimą sirgo širdies liga ir dabar tenorėjo dar sulaukti lėktuvu grįžtančio sūnaus, kuriam jis turėjo pareikšti savo paskutinį norą. Veitui — jis mirė neįvykęs savo noro. Amerikos gydytojas dr. Hymann ėmėsi praiginti jo gyvenimą. Jis buvo išradęs aparatą, kuris elektrinėse srovės smūgiais priverčia plakti širdį. Bandymas pavyko, pacientas vėl pradėjo kvėpuoti ir šio aparato padedamas galėjo sulaukti visą dieną pavėlavusio sūnaus ir jau pasakyti paskutinį troškimą. O po to jis ramiai užmerkė akis ir antruoju, bei paskutinioju kartu atsiveikino su šiuo pasauliu.

RIO DE JANEIRO MIESTE «LIETUVIS» GAUNAMAS

pirkti pavieniais numeriais: «Vilnius» S-gos patalpoje, Praça Tiradentes Nr. 46 ir ant Largo da Lapa ir Avenida Mén de Sá kampo laikraščių kioske.

Ši sekmadieni Lietuvių Namų salėje, rua Bandeirantes, 92

DIDELIS ŠOKIU VAKARAS

Griež labai geras džaz-bandas. Pradžią 7 val. vakaro. Tik čia atsilaukę gražiai ir jaukiai pasilinksinsite ir pašoksite. Visi į Bandeirantes, 92. Šokių vakarai jau rengiami kiekviena sekmadienį

Seniai lauktas! Visu lauktas!

Lietuvaitės Brazilijoj Teismas įvyks kita sekmadienį, rugpjūčio 2 dieną, 1 val. po pietų. Villa Beloje, liet. mokyklos salėje.

Teismą ruošia S. Paulo Liet. Klubas. Lietuvaitę kaltins ir gins geriausi kalbėtojai. Teismo sprendimas bus paskelbtas tą patį vakarą. Teismui pasibaigus bus šokiai, žaidimai ir t. t.

Jaukine, nepraleisk progos! Ypatinai visos lietuvaits atsilankykite, nes čia bus sprendžiama jūsų byla.

Griež p. Ogževailos vedamas DŽAZ-BANDAS.